College van burgemeester en wethouders

GOEDGEKEURD

Besluit

Vergadering van 6 september 2022
Team Programma's Projecten en Processen

2022_BW_00368 **Procesnotitie Omgevingsvisie gemeente Zutphen - Besluitvormend**

Zaaknummer: 409170
Portefeuillehouder: Jasper Bloem
Openbaar
Ja
Embargo
Nee

Samenstelling

Aanwezig:
mevrouw Annemieke Vermeulen, Burgemeester; mevrouw Eva Boswinkel, Wethouder; de heer Rick Verschure, Wethouder; de heer Jasper Bloem, Wethouder; de heer Sjoerd Wannet, Wethouder; mevrouw Anja de Rouw, Adjunct-secretaris

Eveneens aanwezig:
de heer Mark Duijtshoff, Loco-secretaris

Afwezig:
mevrouw Monique Stouten, Gemeentesecretaris

Besluit

Besluitpunt 1
Het college besluit de raad voor te stellen om de procesnotitie omgevingsvisie gemeente Zutphen vast te stellen.

Motivering

Inleiding
In 1999 heeft de gemeente haar laatste integrale visie opgesteld. Deze visie fungeert op sommige onderdelen nog steeds als kader voor uitvoering en beleid, maar is inmiddels dermate lang geleden opgesteld, dat er behoefte is aan een nieuwe integrale visie voor de gemeente Zutphen. Deze noodzaak wordt versterkt door de komst van de Omgevingswet, die aangeeft dat elke gemeente een omgevingsvisie dient op te stellen en vast te stellen. Begin dit jaar hebben we dit proces herstart en hebben hiervoor een bureau geworven dat ons begeleidt in het proces naar het opstellen en vaststellen van de omgevingsvisie. Bij dit proces vinden we het van belang om vooraf inzicht te geven hoe we dit proces vormgeven en op welke momenten er met de omgeving en met de raad participatie is over de omgevingsvisie.

De omgevingsvisie gemeente Zutphen beschrijft en geeft het beeld van de autonome en gewenste ontwikkeling van de gemeente Zutphen in de regionale en landelijke context op ruimtelijk, economisch en sociaal vlak. Het beschrijft de koers voor de gemeente Zutphen voor de komende 20 jaar met een doorkijk naar een langere periode. De omgevingsvisie houdt rekening met vaststaande ontwikkelingen, voorziene trends en met ideeën en wensen van inwoners, ondernemers en andere stakeholders. De omgevingsvisie houdt rekening met de uitgangspunten van de Omgevingswet en fungeert als basis bij de verdere uitwerking in een omgevingsplan voor specifieke gebieden.

De scope van de omgevingsvisie omvat het gehele grondgebied van de gemeente Zutphen. De visie landelijk gebied nemen we hierin op. De visie geeft een beschrijving wat voor gemeente we zijn, waar we heen willen, welke ambities we hebben, wat onze plek is in de regio, wat ons verzorgingsgebied is, onze sociale, economische en volkshuisvestelijke functie en hoe we die plek invullen. De visie richt zich op het jaar 2040 en geeft een doorkijk naar te verwachten ontwikkelingen na 2040. Denk hierbij bijvoorbeeld aan betaalbaar wonen, de demografische ontwikkeling, gezondheid, een gezonde stad en de toekomstige welzijnsvoorzieningen, de arbeidsmarkt van de toekomst, natuur, klimaat, maar ook concretere ruimtelijke vraagstukken, zoals de ontwikkeling van de bufferzone De Mars en De Stoven, hoe we met mobiliteit en verkeer om willen gaan.

Beoogd effect
Het beoogde effect is van te voren helderheid geven hoe het proces er uit ziet om te komen tot een omgevingsvisie en op welke momenten er participatie is met de omgeving en raad. Deze helderheid geven we door middel van bijgevoegde procesnotitie. Deze procesnotitie lichten we toe in het forum en leggen we ter vaststelling voor aan de gemeenteraad.

Argumenten
Zie raadsvoorstel.

Kanttekeningen
Zie raadsvoorstel.

Communicatie
Zie raadsvoorstel.

Evaluatie
Zie raadsvoorstel.

Financiën
De middelen voor het opstellen van de Omgevingsvisie zijn reeds beschikbaar gesteld.

Risico’s
Geen.

Personele consequenties
Geen.

Programmadoelen
Programma 3. Duurzame leefomgeving

Toelichting programmadoelen
De omgevingsvisie betreft de integrale langere termijn visie voor de gemeente Zutphen. De integreert bestaand beleid en visies, actualiseren van bestaande uitvoeringsprogramma's en leidraad voor nieuwe uitvoeringsprogramma's en beleid van de gemeente Zutphen.

Bijlagen

1. Raadsvoorstel procesnotitie omgevingsvisie gemeente Zutphen (versie 1-9-2022).pdf
2. Procesnotitie Omgevingsvisie Zutphen (versie 6-9-2022).pdf
3. 20220712_Presentatie startgesprek en procesnotitie.pdf

ONTWERP ***Invulinstructie***
RAADSVOORSTEL

Griffienummer:

Onderwerp	Procesnotitie Omgevingsvisie gemeente Zutphen
Programma	3. Duurzame leefomgeving
	--

Forum	oordeelsvormend	
Portefeuillehouder	Jasper Bloem	
Inlichtingen bij	Edwin Koning	
	06 280 37 851	e.koning@zutphen.nl

Soort bevoegdheid	☒ kaderstellend	☐ controlerend	☐ budgetrecht	☐ overig
Beleidsvrijheid	☐ geen	☒ beperkt	☐ ruim	
Programmabegrotingswijziging	☐ ja		☒ nee	

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor:
De procesnotitie Omgevingsvisie gemeente Zutphen vast te stellen.

TOELICHTING

Inleiding

In 1999 heeft de gemeente haar laatste integrale visie opgesteld. Deze visie fungeert op sommige onderdelen nog steeds als kader voor uitvoering en beleid, maar is inmiddels dermate lang geleden opgesteld, dat er behoefte is aan een nieuwe integrale visie voor de gemeente Zutphen. Deze noodzaak wordt versterkt door de komst van de Omgevingswet, die aangeeft dat elke gemeente een omgevingsvisie dient op te stellen en vast te stellen. Begin dit jaar hebben we dit proces herstart en hebben hiervoor een bureau geworven dat ons begeleidt in het proces naar het opstellen en vaststellen van de omgevingsvisie. Bij dit proces vinden we het van belang om vooraf inzicht te geven hoe we dit proces vormgeven en op welke momenten er met de omgeving en met de raad participatie is over de omgevingsvisie.

De omgevingsvisie gemeente Zutphen beschrijft en geeft het beeld van de autonome en gewenste ontwikkeling van de gemeente Zutphen in de regionale en landelijke context op ruimtelijk, economisch en sociaal vlak. Het beschrijft de koers voor de gemeente Zutphen voor de komende 20 jaar met een doorkijk naar een langere periode. De omgevingsvisie houdt rekening met vaststaande ontwikkelingen, voorziene trends en met ideeën en wensen van inwoners, ondernemers en andere stakeholders. De omgevingsvisie houdt rekening met de uitgangspunten van de Omgevingswet en fungeert als basis bij de verdere uitwerking in een omgevingsplan voor specifieke gebieden.

De scope van de omgevingsvisie omvat het gehele grondgebied van de gemeente Zutphen. De visie landelijk gebied nemen we hierin op. De visie geeft een beschrijving wat voor gemeente we zijn, waar we heen willen, welke ambities we hebben, wat onze plek is in de regio, wat ons verzorgingsgebied is, onze sociale, economische en volkshuisvestelijke functie en hoe we die plek invullen. De visie richt zich op het jaar 2040 en geeft een doorkijk naar te verwachten ontwikkelingen na 2040. Denk hierbij bijvoorbeeld aan betaalbaar wonen, de demografische ontwikkeling, gezondheid, een gezonde stad en de toekomstige welzijnsvoorzieningen, de arbeidsmarkt van de toekomst, natuur, klimaat, maar ook concretere ruimtelijke vraagstukken, zoals de ontwikkeling van de bufferzone De Mars en De Stoven, hoe we met mobiliteit en verkeer om willen gaan.

Beoogd effect

Het beoogde effect is van te voren helderheid geven hoe het proces er uit ziet om te komen tot een omgevingsvisie en op welke momenten er participatie is met de omgeving en raad. Deze helderheid geven we door middel van bijgevoegde procesnotitie. Deze procesnotitie lichten we toe in het forum en leggen we ter vaststelling voor aan de gemeenteraad.

Argumenten

1.1 Met de procesnotitie geven we aan hoe we het proces inrichten om in participatie met raad en omgeving tot een omgevingsvisie te komen.

In de procesnotitie is uiteen gezet welke planning en stappen we doorlopen in het traject naar het formuleren van de omgevingsvisie.

1.2 De procesnotitie geeft ruimte om vanuit college en raad aan te geven wat belangrijk wordt gevonden op proces en inhoud.

De procesnotitie, de wijze hoe we tot een omgevingsvisie willen komen en belangrijke opgaven in de omgevingsvisie lichten we toe in een forum. Hierbij is er gelegenheid om de vast te stellen procesnotitie aan te scherpen of stappen toe te voegen.

1.3 De omgevingsvisie is voor de gemeente Zutphen en van de gemeente Zutphen.

Participatie en goede inbreng van bewoners, bedrijven, belangenvertegenwoordigers en kennisinstellingen is daarbij essentieel. We geven in het proces en de processtappen inzicht hoe we deze participatie vormgeven en meenemen in het opstellen van de visie. We benutten daarbij diverse communicatie- en participatiemiddelen.

Kanttekeningen

In de loop van het proces kunnen we constateren dat er een aanvulling of wijziging nodig is in de aanpak of extra inzet op participatie gewenst is.

Het voorgestelde proces kan indien nodig bijgesteld of aangevuld worden. Wel willen we aan de voorkant zo veel mogelijk helderheid geven hoe we het opstellen van de omgevingsvisie vormgeven.

Het is onzeker of de Omgevingswet per 1 januari 2023 wordt ingevoerd.

Gemeenten worden op grond van de Omgevingswet verplicht om een Omgevingsvisie vast te stellen uiterlijk 1 januari 2025. Mocht de invoering van de Omgevingswet worden uitgesteld of anderszins, dan is er nog steeds behoefte aan een nieuwe integrale visie voor de gemeente Zutphen.

Financiën

De middelen voor het opstellen van de omgevingsvisie (€ 100.000) zijn reeds beschikbaar gesteld in de begroting 2022.

Communicatie

Het opstellen van de omgevingsvisie is bij uitstek een proces dat veel participatie, inspraak en communicatie met zich meebrengt. Direct na vaststelling van de procesnotitie willen we starten met een online enquête via het inwonerspanel www.zutphenspreekt.nl. Ook gaan we een web-pagina opzetten voor informatie en interactie over de omgevingsvisie.

Op 18 oktober is een Dag van Zutphen gepland waarbij we een eerste (in een reeks van meerdere) openbare bijeenkomst hebben waarbij we een toelichting geven op de omgevingsvisie en het proces. We gaan dan in gesprek over de kansen en opgaven voor de toekomst van Zutphen. Voor bijvoorbeeld de binnenstad, de bedrijventerreinen, Warnsveld en het Waterkwartier gaan we aanvullende bijeenkomsten organiseren.

Met het begeleidende adviesbureau en onze afdeling Communicatie zetten we diverse media en communicatieboodschappen in om een goede vertegenwoordiging en respons van doelgroepen te krijgen, waaronder jongeren. Daarbij gaan we de samenwerking zoeken met bijvoorbeeld het onderwijs en welzijnsinstellingen.

Uitvoering

Voor het opstellen van de omgevingsvisie van de gemeente Zutphen werken we samen met bureau Ruimtevolk. Bureau Ruimtevolk heeft eerder voor de gemeente Zutphen de woonvisie opgesteld. Het bureau heeft diverse ervaring in het opstellen van strategische en ruimtelijke visies, waaronder omgevingsvisies.

Evaluatie

In het processchema zijn diverse momenten opgenomen waarbij de voortgang teruggekoppeld wordt richting college en raad.

Bijlagen

1. Procesnotitie Omgevingsvisie gemeente Zutphen.pdf (onderdeel van besluit)
2. Concept-presentatie (ter informatie)

Stukken die ter inzage liggen

ONTWERP

BESLUIT

Griffienummer:

De raad van de gemeente Zutphen,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 6 september 2022 met nummer 409170;

gelet op artikel(en) 108 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

de procesnotitie Omgevingsvisie gemeente Zutphen vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van
de raad van de gemeente Zutphen,
gehouden op:

De voorzitter, de griffier,

Procesnotitie omgevingsvisie Zutphen

augustus 2022

1. Omgevingsvisie Zutphen

Inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en de gemeente Zutphen staan voor de uitdaging samen vorm te geven aan een aantal grote maatschappelijke en ruimtelijke ontwikkelingen. Denk aan sociaal-economische vraagstukken, leefbaarheidsopgaven, de transitie van het buitengebied, bereikbaarheidsvraagstukken en de energietransitie. Om dit in goede banen te leiden, ontwikkelen we met de samenleving de komende periode de eerste omgevingsvisie van Zutphen. Deze omgevingsvisie moet op inspirerende en uitnodigende wijze richting geven aan de ruimtelijke ontwikkeling van zowel de stad Zutphen, als De Hoven en Warnsveld. Dit moet een visie zijn die antwoord geven op de opgaven van vandaag én morgen, het beeld geeft van de autonome en de gewenste ontwikkeling, in regionale en landelijke context op ruimtelijk, economisch en sociaal vlak. Dit moet een breed gedragen omgevingsvisie worden die de koers en een realistisch ontwikkelpad geeft voor de komende 20 jaar.

De omgevingsvisie en de Omgevingswet
De omgevingsvisie is een beleidsinstrument voor gemeenten, voortkomend uit de Omgevingswet. De Omgevingswet treedt in 2023 in werking. Dit is een nieuw stelsel van regelgeving met regels over ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Het stelsel bundelt de huidige 26 wetten en ruim honderd regelingen over de fysieke leefomgeving tot één wet. De Omgevingswet biedt lokale overheden meer afwegingsruimte in regels en beleid en dus meer mogelijkheden om in overleg te gaan over plannen en initiatieven.

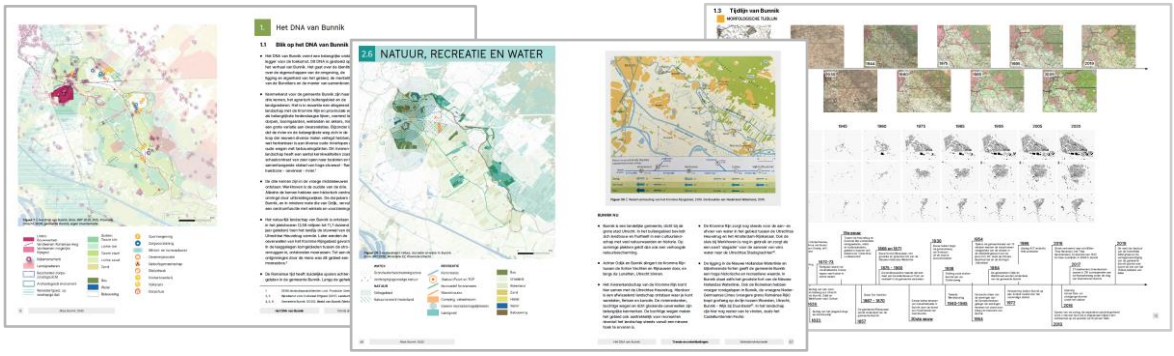
De Omgevingswet verplicht elke lokale overheid één omgevingsvisie op te stellen voor het gehele eigen grondgebied. De omgevingsvisie weerspiegelt de integrale langetermijnvisie van een gemeente op de fysieke leefomgeving van haar grondgebied. Een omgevingsvisie gaat daarmee over veel verschillende beleidsdomeinen en sectoren. Dit is dus een bredere visie op de leefomgeving dan de huidige structuurvisies die ze vervangt. De omgevingsvisie fungeert als basis bij de verdere uitwerking in een omgevingsplan voor specifieke gebieden.

2. Plan van aanpak

De omgevingsvisie voor de gemeente Zutphen wordt in drie fasen ontwikkeld. Hieronder wordt kort toegelicht wat we per fase doen en waar we naartoe werken.

Fase 1 - Analyse | Atlas van Zutphen

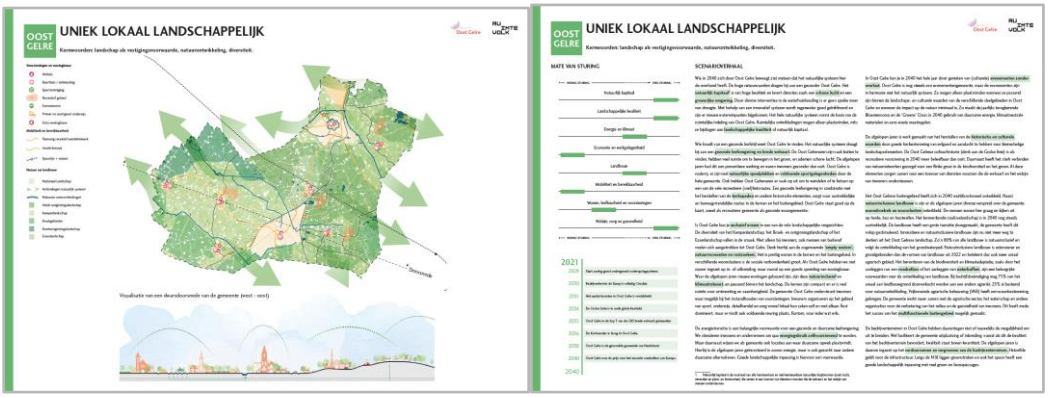
De eerste fase naar de Omgevingsvisie bestaat uit een uitvoerige ruimtelijke analyse. De ruimtelijke analyse gaat in op zowel de bestaande kwaliteiten van Zutphen, als trends en ontwikkelingen die er nu en in de toekomst voor verschillende thema's spelen. Deze ruimtelijke analyse wordt samengebracht in één document: de 'Atlas van Zutphen'. Dit document bestaat uit een verzameling van kaarten, foto's, grafieken en teksten. We baseren ons hierbij op openbare data, bestaande onderzoeken, verkenningen en actueel beleid. Het biedt een helder overzicht van kansen, opgaven en dilemma's voor de gemeente. De 'Atlas van Zutphen' vormt hiermee een goede basis om met verschillende partijen het gesprek over ambities aan te gaan.

Impressie van atlas (bron: Atlas Bunnik, RUIMTEVOLK 2021)

Fase 2 - Ontwikkelscenario's: gesprek over de gewenste ontwikkelrichting

In de volgende fase staat het gesprek en de participatie over de gewenste ontwikkelrichting van het stedelijk gebied van Zutphen centraal. Om dit gesprek te ondersteunen wordt een werkvorm met scenario's ingezet. Een scenario is een mogelijk toekomstbeeld voor de gemeente Zutphen in het jaar 2040. Op basis van de uitkomsten van de ruimtelijke analyse (fase 1) ontstaan enkele scenario's voor de toekomst van Zutphen. Elk scenario beschrijft een verhaal over mogelijke ontwikkelingen en de impact die bepaalde keuzes op de gemeente Zutphen kunnen hebben. Binnen de gemeente, maar ook in de participatie met inwoners, ondernemers en andere partijen, worden de scenario's ingezet om dilemma's te bespreken en keuzes te maken. De opbrengst van deze fase wordt verzameld in het document 'Notitie ruimtelijke (gebieds)opgaven, keuzes en dilemma's'.

Impressie van een omgevingsvisie scenario (bron: Scenario's Oost Gelre, RUIMTEVOLK 2022)

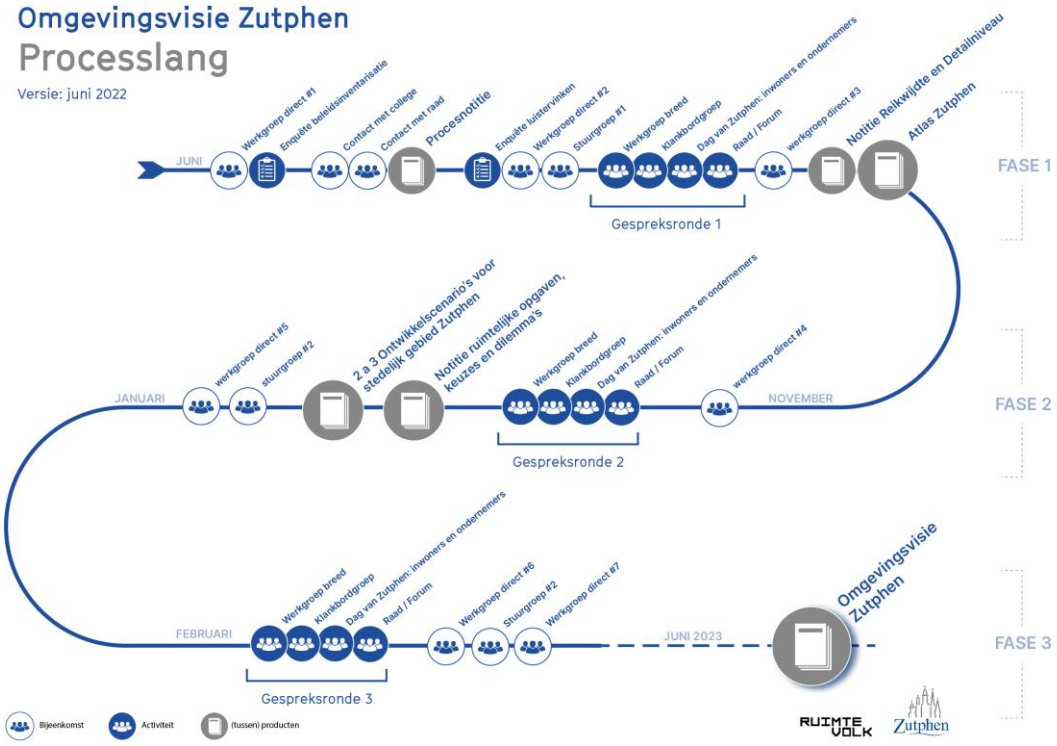
Fase 3 - Ontwikkelen omgevingsvisie Zutphen

In de laatste fase wordt gewerkt aan de ontwerp omgevingsvisie voor Zutphen. Dit document beschrijft het gewenste toekomstbeeld voor Zutphen in 2040 en legt uit hoe hier in samenwerking naartoe gewerkt wordt. Dit wordt een beeldend verhaal dat (thematische- en gebieds)opgaven agendeert, partijen verbindt, de politiek een kompas geeft en waar mensen voor willen lopen en partijen in willen investeren. Een goede omgevingsvisie vraagt om een gedragen 'redeneerlijn' waaruit ruimtelijke keuzes gemaakt kunnen worden en gebiedsopgaven of -perspectieven worden opgesteld. Het toekomstverhaal voor Zutphen komt in samenwerking met bewoners, professionals, politici en partners van de gemeente tot stand.

Door middel van integrale thematische uitwerkingen en gebiedsperspectieven geven we een overzicht van ruimtelijke ambities en keuzes per gebied. In de uitvoeringsparagraaf geven we tot slot aan op welke manier de geschetste ontwikkelingen tot stand kunnen komen. Thema's die aan de orde komen zijn a) de beleidscyclus b) de optionele doorvertaling van de omgevingsvisie in thematische en gebiedsprogramma's c) financiering en kostenverhaal d) monitoring en uiteraard e) sturingsfilosofie, participatie en samenwerking. Het eindproduct wordt een bondige, goed leesbare en beeldende omgevingsvisie, waarin de thematische- en gebiedskaarten, infographics, collages en een mooie visiekaart centraal staan.

3. Proces en planning

Onderstaande ‘processlang’ toont het stappenplan naar het opleveren van de omgevingsvisie voor Zutphen.

4. Communicatie en participatie: luisteren, meepraten én meedoen in drie interactieve gespreksrondes

Bij het opstellen van de omgevingsvisie is zorgvuldige participatie belangrijk. De omgevingsvisie voor Zutphen moet een gedragen document worden. Bewoners, ondernemers, professionals, raadsleden en andere partijen uit de gemeente moeten zich kunnen herkennen in het gewenste toekomstbeeld en de beschreven keuzes en ambities. In het omgevingsvisietraject worden de verschillende partijen op drie momenten actief bij het proces betrokken.

Op diverse manieren worden inwoners en ondernemers van Zutphen uitgenodigd om een bijdrage te leveren aan de omgevingsvisie. We organiseren gespreksrondes met alle betrokken partijen per fase. Zo worden alle partijen (inwoners, ondernemers, gemeenteraad, klankbordgroep, stakeholders, college, ambtenaren) op drie momenten in het proces betrokken en creëren we voor hen een volgbaar en aantrekkelijk traject. De gespreksrondes worden vormgegeven als ‘Dag van Zutphen’: interactieve werkdagen waarin de partijen samen nadenken over de toekomst van Zutphen. Ook wordt een informatieve projectpagina over het

omgevingsvisie traject op de gemeentesite ontwikkeld en wordt een participatieplatform opgezet. Werving van inwoners en ondernemers gebeurt via de gemeentekanalen, bestaande participatietrajecten, netwerken, verenigingsleven, scholen, andere activiteiten, social media etc.. Via een digitale enquête en straatinterviews worden daarnaast op laagdrempelige wijze de mening en ideeën van Zutphenaren opgehaald. We vragen inwoners en ondernemers onder andere naar hun gedroomde leefomgeving, naar mooie en minder mooie plekken, of men overlast of obstakels ervaart, naar de bijdrage die ze zelf kunnen leveren en naar verwachtingen van de gemeente. In deze gesprekken worden mensen gevraagd of ze bereid zijn deel te nemen aan de gesprekken op de Dag van Zutphen.

Impressie van interactieve werksessie tijdens de gespreksrondes (RUIMTEVOLK)

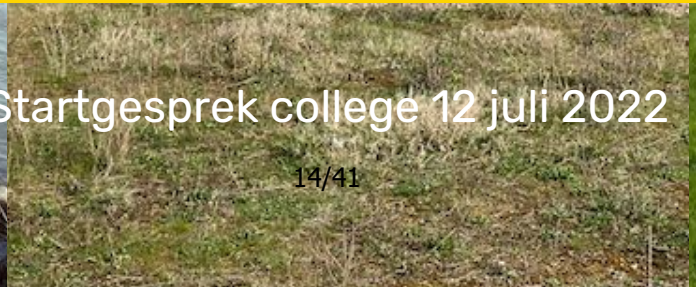
5. M.E.R.

De omgevingsvisie is een plan-m.e.r. plichtig instrument onder de omgevingswet. Dat moeten we vooral zien als een waardevolle verkenning van alternatieven. De Plan-m.e.r. zorgt voor focus op de belangrijke opgaven en ambities. De procedure leidt tot het systematisch in beeld brengen van keuzes en alternatieven. De basis van de plan-m.e.r. is het onderzoeken van milieueffecten, dit kunnen we uitbreiden tot een afweging van effecten op de leefomgeving. Dan is er sprake van een zogenaamde o.e.r. (omgevingseffectrapportage). In de afwegingssystematiek worden naast effecten ook het bereiken van de geschetste ambities en doelen getoetst, bijvoorbeeld met een integraal beoordelingskader. Om het milieueffectrapport een goede rol te laten spelen bij de totstandkoming van de omgevingsvisie is het belangrijk zo vroeg mogelijk te starten met het milieueffectrapport. Door afstemming van de de processen van de omgevingsvisie, participatie en het m.e.r. kan bij de besluitvorming optimaal gebruik gemaakt worden van de informatie die het milieueffectrapport aanreikt.

Omgevingsvisie Zutphen 2040

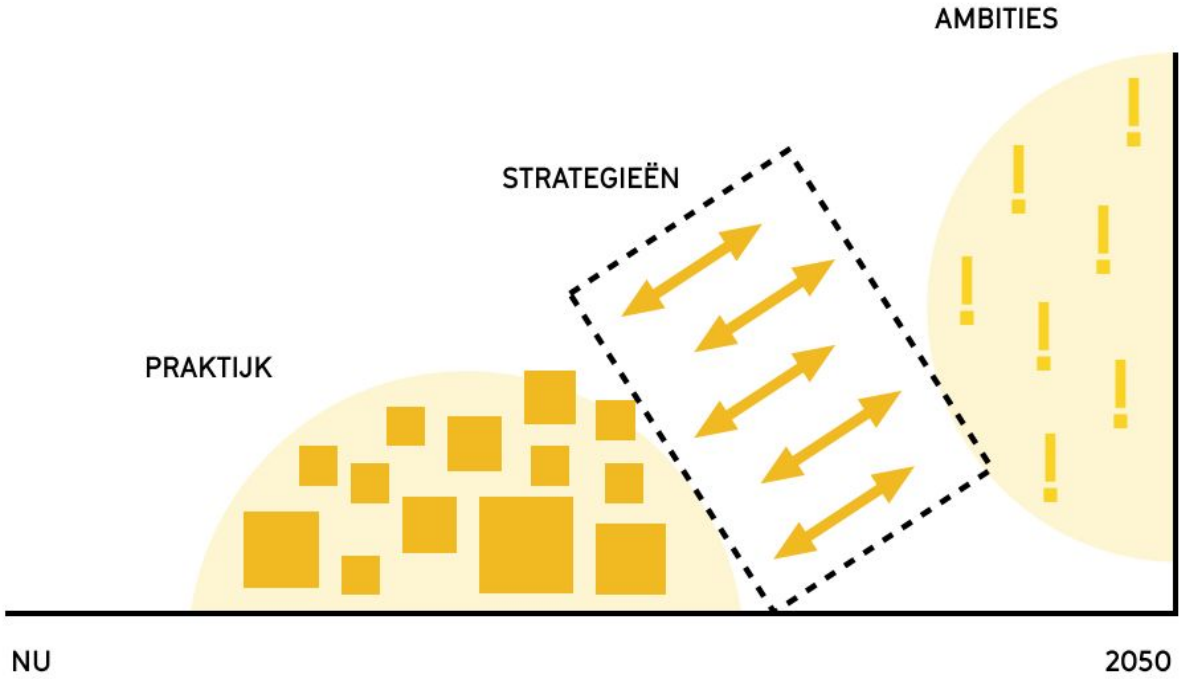

Startgesprek college 12 juli 2022

Omgevingsvisie

- Strategische visie voor de lange termijn, op hoofdlijnen
- Fysieke leefomgeving
- Integraal

Wat voor gemeente wil Zutphen zijn in 2040?

17/41

OMGEVINGSWET

De 6 instrumenten

1 Omgevingsvisie

Strategische en integrale langetermijnvisie op de fysieke leefomgeving. Verplicht voor Rijk, provincie en gemeente.

2 Programma's

Programma's maken de doelen van de omgevingsvisie concreet. Indien nodig met een programmatische aanpak.

3 Decentrale regels

Elk bestuursorgaan heeft een gebiedsdekkende regeling met alle regels voor de fysieke leefomgeving.

4 Algemene rijksregels

Algemene rijksregels voor activiteiten beschermen de leefomgeving. Initiatiefnemers weten hierdoor vooraf wat de mogelijkheden zijn en hoeven geen vergunning aan te vragen.

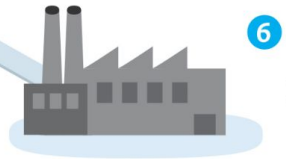

5 Omgevings-vergunning

Een omgevingsvergunning is alleen nodig als de algemene rijksregels niet volstaan. Deze kan worden aangevraagd bij één loket.

6 Projectbesluit

Een projectbesluit is nodig voor ingrijpende en ingewikkelde projecten waarbij een publiek belang speelt.

Omgevingswet

Omgevingswetportaal.nl | februari 2018

Fase 1
Analyse

Basis onder omgevingsvisie

- ➔ Atlas Zutphen 2040
- ➔ Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Fase 2
Scenario's

Richting geven aan de toekomst

- ➔ Twee of drie scenario's voor Zutphen 2040
- ➔ Notitie Ruimtelijke keuzes en dilemma's

Fase 3
Omgevingsvisie

Toewerken naar een omgevingsvisie

- ➔ Uitvoeringsparagraaf
- ➔ Ontwerp-omgevingsvisie

Vaststellen omgevingsvisie

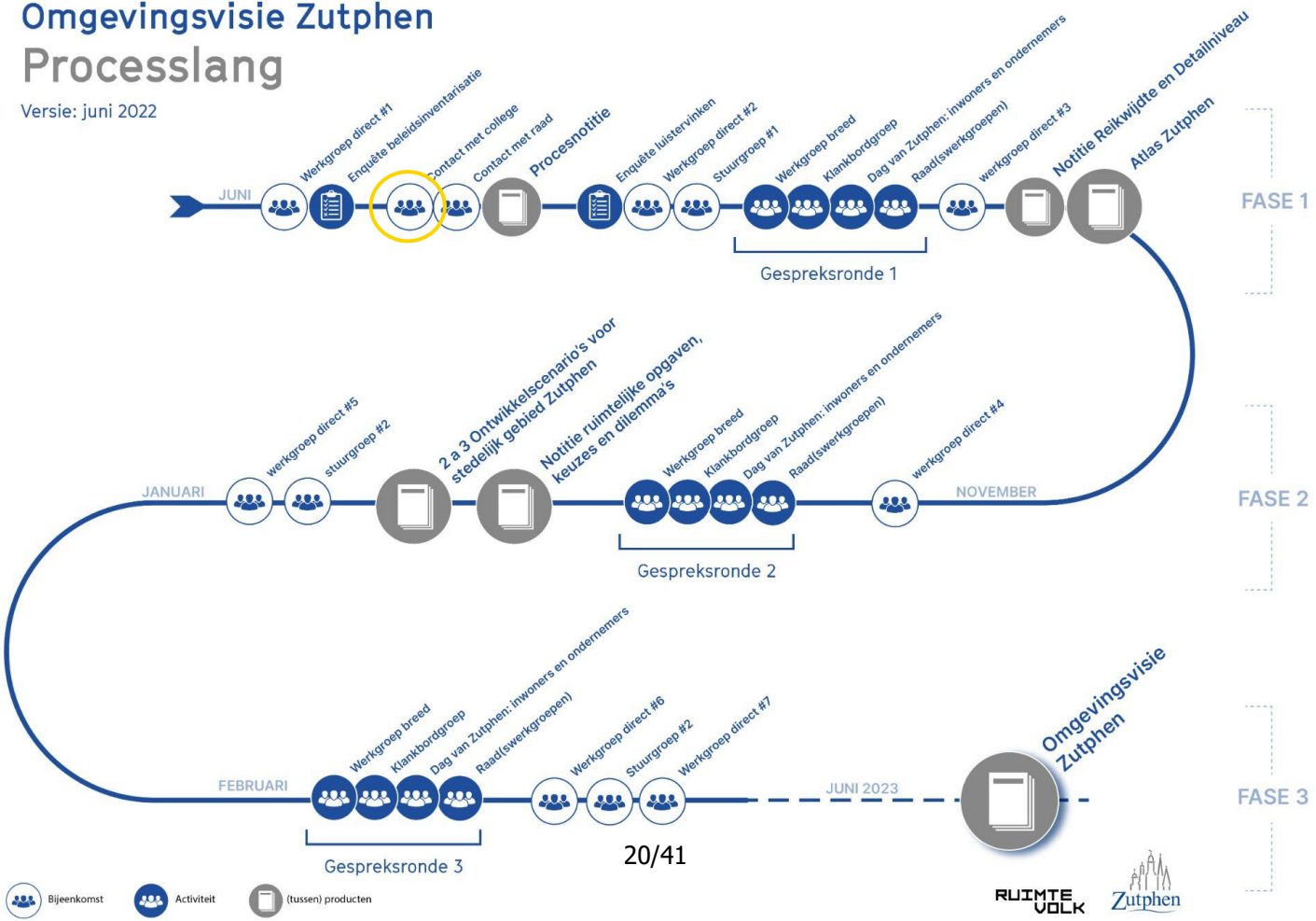
Besluitvorming

- ➔ Ter inzage
- ➔ Vastgestelde omgevingsvisie

Omgevingsvisie Zutphen

Processlang

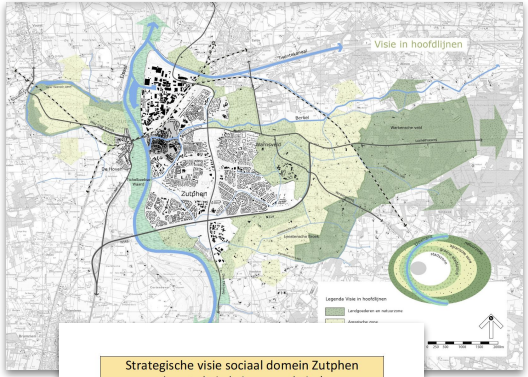
Versie: juni 2022

Fase 1 Analyse: Atlas Zutphen

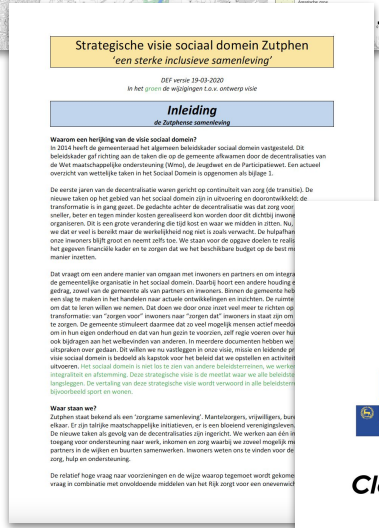

Sterke stad Zutphen
Ruimtelijk perspectief op de schaalsprong
Raadsbijeenkomst 25 januari 2022
RUI MTE VOLK

Buck Consultants International
Zutphen
Onderzoek Krachtig Zutphen
Opgesteld op verzoek van:
Gemeente Zutphen

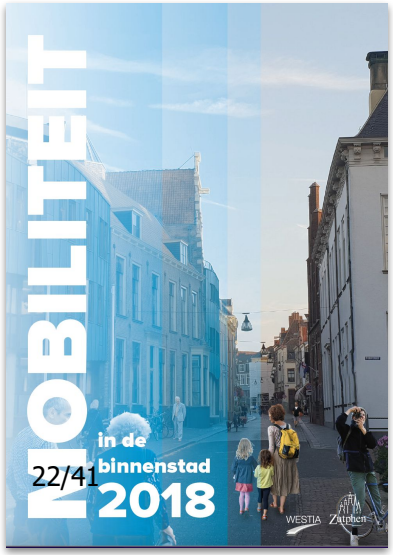

Visie in hoofdlijnen
Zutphen

CLEAN TECH REGIO
CLEANTECH REGIO STEDENDRIEHOEK
OMGEVINGSAGENDA 2.0

januari 2012
Zutphen
BINNENSTADSVISIE ZUTPHEN
geïnspireerd door het verleden;
bedacht voor de toekomst

Strategische visie sociaal domein Zutphen
'een sterke inclusieve samenleving'
DEF versie 19-03-2020
In het groen de wijzigingen t.o.v. ontwerp visie
Inleiding
de Zutphense samenleving
Waarom een herijking van de visie sociaal domein?
Wat staan we?

Zutphense Aanpak van Eenzaamheid 2021-2025

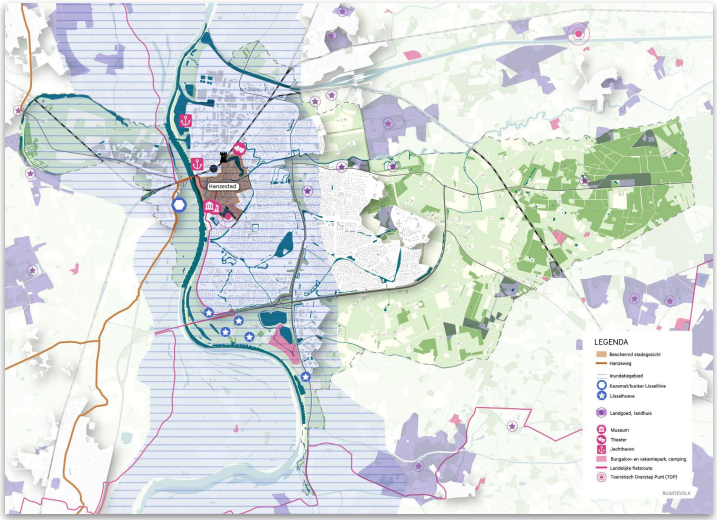

MOBILITEIT
in de
binnenstad
2018
WESTIA
Zutphen

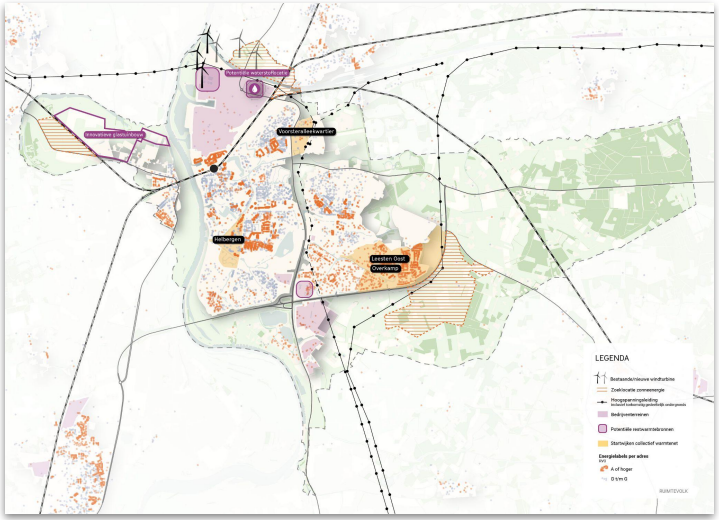

Atlas
Cleantech Regio
mei 2022

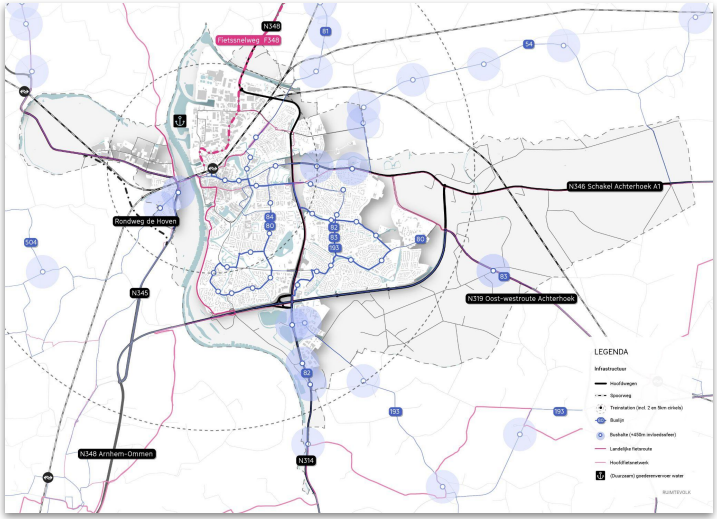

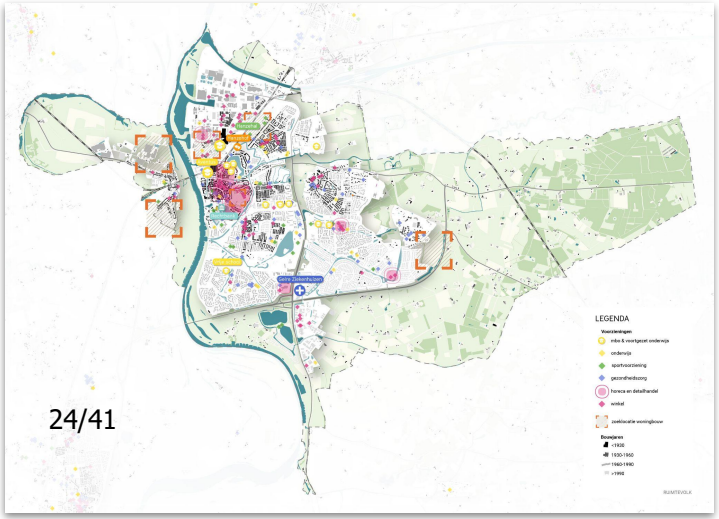
Thema's Atlas Zutphen 2040

1. Wonen en voorzieningen
2. Welzijn en gezonde leefomgeving
3. Economie en werkgelegenheid
4. Mobiliteit en bereikbaarheid
5. Duurzaamheid en energie
6. Klimaat, landschap en natuur
7. Cultuurhistorie, recreatie en toerisme

Hanzestad
LEGENDA

Voorstadlaanwartier
Helbergen
Leesten Oost
Overkamp
LEGENDA

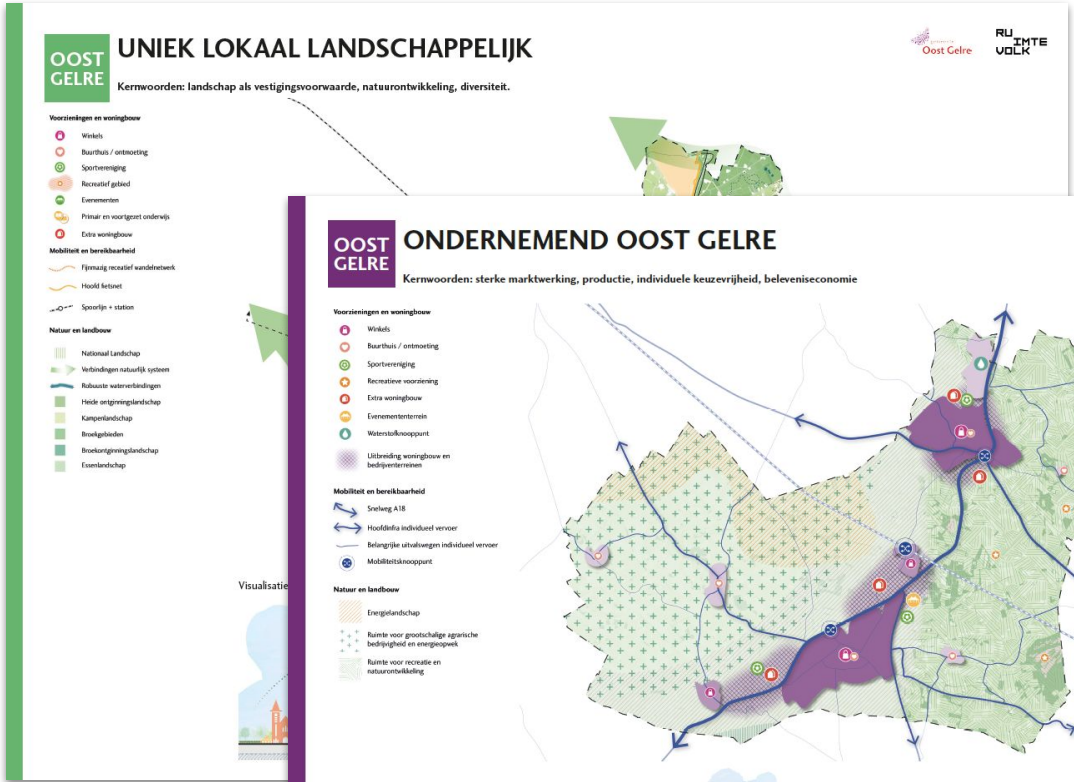

N340
Fietssnelweg F349
N346 Schakel Achterhoek A1
Rondweg de Hoven
N345
N319 Oost-westroute Achterhoek
N348 Arnhem-Dimmen
N314
LEGENDA

LEGENDA

24/41

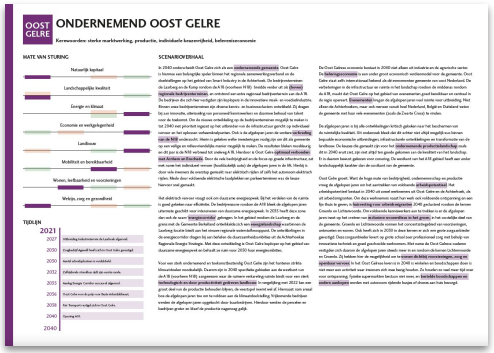

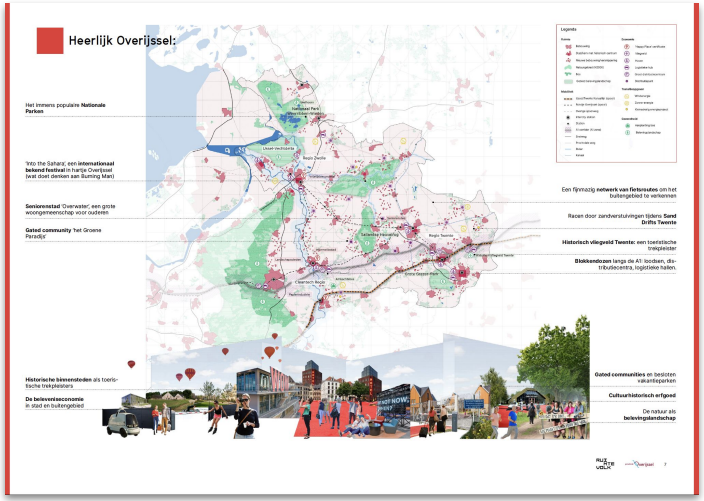
Fase 2. Ontwikkelscenario’s

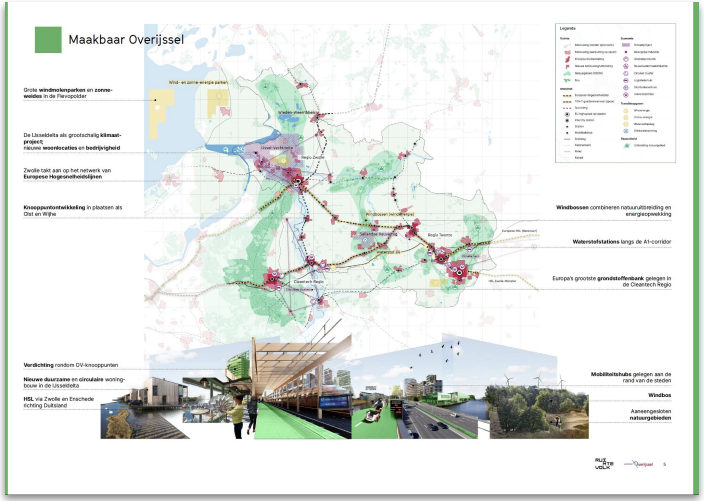

OOST GELRE
UNIEK LOKAAL LANDSCHAPPELIJK
Kernwoorden: landschap als vestigingsvoorwaarde, natuurontwikkeling, diversiteit.
Oost Gelre
RU IMTE VOLK
Voorzieningen en woningbouw
Winkels
Buurthuis / ontmoeting
Sportvereniging
Recreatief gebied
Evenementen
Primair en voortgezet onderwijs
Extra woningbouw
Mobiliteit en bereikbaarheid
Fijnmazig recreatief wandelnetwerk
Hoofd fietsnet
Spoorlijn + station
Natuur en landbouw
Nationaal Landschap
Verbindingen natuurlijk systeem
Robuuste waterverbindingen
Heide ontginningslandschap
Kampenlandschap
Broekgebieden
Broekontginningslandschap
Essenlandschap
Visualisatie

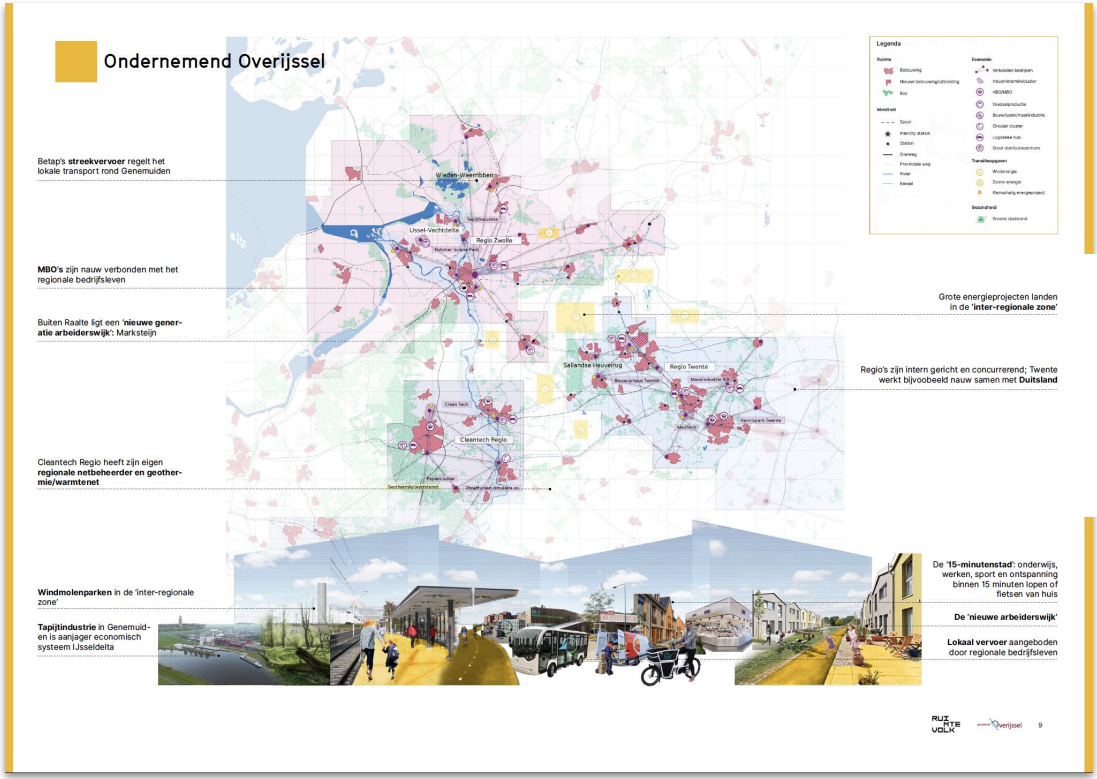
OOST GELRE
ONDERNEMEND OOST GELRE
Kernwoorden: sterke marktwerking, productie, individuele keuzevrijheid, beleveniseconomie
Voorzieningen en woningbouw
Winkels
Buurthuis / ontmoeting
Sportvereniging
Recreatieve voorziening
Extra woningbouw
Evenemententerrein
Waterstofknooppunt
Uitbreiding woningbouw en bedrijventerreinen
Mobiliteit en bereikbaarheid
Snelweg A18
Hoofdinfra individueel vervoer
Belangrijke uitvalswegen individueel vervoer
Mobiliteitsknooppunt
Natuur en landbouw
Energielandschap
Ruimte voor grootschalige agrarische bedrijvigheid en energiepoelk
Ruimte voor recreatie en natuurontwikkeling

OOST GELRE
UNIEK LOKAAL LANDSCHAPPELIJK
Kernwoorden: landschap als vestigingsvoorwaarde, natuurontwikkeling, diversiteit.
MATE VAN STURING
SCENARIOVERHAAL
2021
2040

OOST GELRE
ONDERNEMEND OOST GELRE
Kernwoorden: sterke marktwerking, productie, individuele keuzevrijheid, beleveniseconomie
MATE VAN STURING
SCENARIOVERHAAL
TIJDLIJN
2021
2040

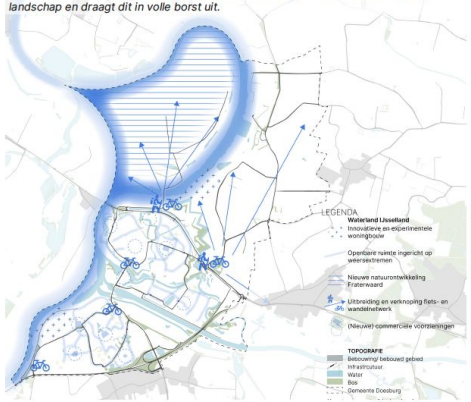

Heerlijk Overijssel:
Het immens populaire Nationale Parken
'Into the Sahara', een internationaal bekend festival in hartje Overijssel (wat doet denken aan Burning Man)
Seniorenstad 'Overwater', een grote woongemeenschap voor ouderen
Gated community Het Groene Paradijs
Een fijnmazig netwerk van fietsroutes om het buitengebied te verkennen
Racen door zandverstuivingen tijdens Sand Drifts Twente
Historisch vliegveld Twente: een toeristische trekpleister
Blokkendozen langs de A1: loodsen, distributiecentra, logistieke hallen
Historische binnensteden als toeristische trekpleisters
De beleventroeconomie in stad en buitengebied
Gated communities en besloten vakantieparken
Cultuurhistorisch erfgoed
De natuur als belevingslandschap

Maakbaar Overijssel
Grote windmolenparken en zonneweides in de Flevopolder
De IJsseldelta als grootschalig klimaatproject; nieuwe woonlocaties en bedrijvigheid
Zwolle telt aan op het netwerk van Europese Hogesnelheidslijnen
Knooppuntontwikkeling in plaatsen als Olst en Wijhe
Windbossen combineren natuurontwikkeling en energiespeekking
Waterstofstations langs de A1-corridor
Europa's grootste grondstoffenbank gelegen in de Cleantech Regio
Verdichting rondom OV-knooppunten
Nieuwe duurzame en circulaire woningbouw in de IJsseldelta
HSL via Zwolle en Enschede richting Duitsland
Mobiliteitshubs gelegen aan de rand van de steden
Windbos
Aaneengesloten natuurgebieden

Ondernemend Overijssel
Legenda
Betap's streekvervoer regelt het lokale transport rond Genemuiden
MBO's zijn nauw verbonden met het regionale bedrijfsleven
Buiten Raalte ligt een 'nieuwe generatie arbeiderswijk': Marksteijn
Cleantech Regio heeft zijn eigen regionale netbeheerder en geothermie/warmtenet
Windmolenparken in de 'inter-regionale zone'
Tapijtindustrie in Genemuiden is aanjager economisch systeem IJsseldelta
Grote energieprojecten landen in de 'inter-regionale zone'
Regio's zijn intern gericht en concurrerend; Twente werkt bijvoobeeld nauw samen met Duitsland
De '15-minutenstad': onderwijs, werken, sport en ontspanning binnen 15 minuten lopen of fietsen van huis
De 'nieuwe arbeiderswijk'
Lokaal vervoer aangeboden door regionale bedrijfsleven

WATERLAND IJSSELLAND

Doesburg heeft het aanpassen aan klimaatverandering als grote kans aangegrepen. Op strategische plekken krijgt het water alle ruimte, op andere plekken worden innovatieve waterkeringen toegepast. Op deze manier wordt ook de recreatieve potentie van de prachtige natuur in de gemeente volop benut. Doesburg ziet de brede kracht van het landschap en draagt dit in volle borst uit.

Evenwichtig en leeftijdsbestendig woon- en vestigingsklimaat

- → Innovatief en experimenteel woningbouwproject in de uiterwaarden/het overstromingsgebied langs het Zwarte Schaar.
- → Versterken waterkering bij Beinum slim combineren met toevoegen nieuwe woningen.

Verbindende en versterkende aanpak

- → Een gezonde leefomgeving in het teken van preventie.
- → Groei van toerisme vergroot het draagvlak voor commerciële voorzieningen .
- → Openbare ruimte is groen ingericht en in staat de weersextremen op te vangen, door o.a. wadi's en watergoten.

Kwaliteitstoerisme en toegankelijke natuurrecreatie

- → Nieuwe natuurontwikkeling in de Fraterwaard; riviernatuur, natuurlandbouw en biodiversiteit.
- → Slimme verknoping tussen klimaatadaptatie en beleefbaar landschap: verhoogde wandelpaden bieden droge voeten bij overstroming van uiterwaarden en routes langs nieuwe biotopen.
- → Uitbreiding fiets- en voetgangersnetwerk (in kwantiteit en kwaliteit): betere toegankelijkheid van nabije natuur. Doesburg wordt uitvalsbasis en rustpunt voor fiets- en wandeltochten.
- → Breed en sterk aanbod voor rustzoekende, 'groene' toerist
- → Sportieve en 'gezonde' evenementen: zoals een mud-run of een zwemwedstrijd in de IJssel.

Kanttekeningen:

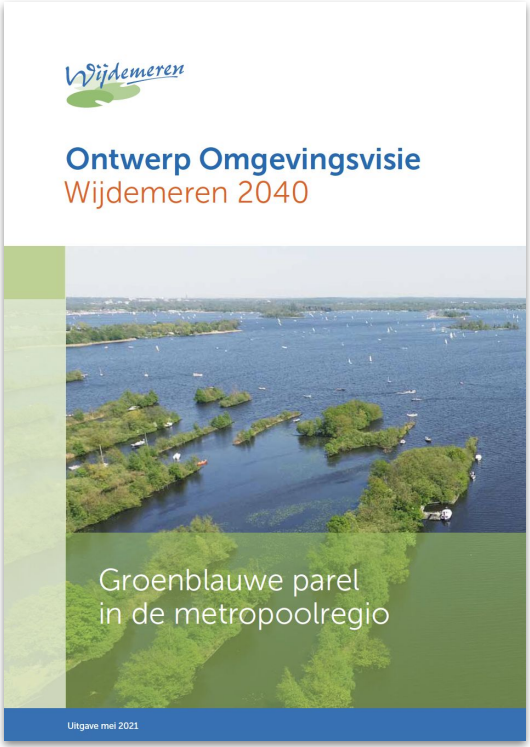
- × Het ruimte geven en meebewegen met de klimaatverandering vraagt offers. Het industriegebied wordt opgeofferd. Daarmee verdampt een belangrijke economische drager van Doesburg.
- × Doesburg heeft geen jaarronde economie. Sommige voorzieningen zijn enkel in de zomer open.
- × Kloof tussen 'weekend-Doesburg' en 'week-Doesburg': wat in de weekenden en vakanties gebeurt, staat ver af van de 'gewone' Doesburger, zoals ook op de Waddeneilanden.

	ZACHTE STURING ◄		► HARDE STURING
REGELS		Omgevingsplan: experimenteerruimte creëren voor het woningbouwproject langs Het Zwarte Schaar	Omgevingsplan: ruimte bieden aanbrengschaligheid toeristische locaties in buitengebied Omgevingsprogramma Waterfront Beinum: toevoegen eengezins-woningen en versterken waterkering
FINANCIEEL		Programmabegroting: meerjarenplan voor een klimaatadaptieve openbare ruimte	Actief grondbeleid: verwerven delen industriegebied om water meer ruimte te geven (water- en natuurrecreatie)
SAMENWERKING	I.s.m. WUR, Hogeschool Larenstein en lokale agrariërs: praktijkprogramma klimaatadaptieve natuurlandbouw	Overlegtafels met provincie om OV-concessies aan vervoerders beter aan te laten sluiten op vraag (toerisme)	
KENNIS EN STIMULERING	I.s.m. natuurorganisaties: informatieborden en routes om landschap beter beleefbaar te maken	I.s.m. bedrijfsleven: opzetten van-werk-naar-werk-regelingen t.b.v. doorstroming bestaande industrie naar duurzame en toerismebranche	

Fase 3. Omgevingsvisie

Beknopt, verhalend, beeldend

2.2 Wijdemeren in 2040

We hebben de ambitie om onze kwaliteiten als groenblauwe parel in het stedelijk gebied van de metropoolregio door te ontwikkelen. En dat is een hele uitdaging. Natuur, wonen, economie, bereikbaarheid, energietransitie en klimaatadaptatie: ze vragen de komende jaren allemaal om een plek in de schaarse ruimte van onze fysieke leefomgeving. De uitdaging ligt voor om ontwikkelingen en opgaven met elkaar te verbinden en aan te laten sluiten op het DNA van onze gemeente, de kernen en het landschap waarin we wonen, werken en leven. Dit biedt kansen voor inwoners, ondernemers en natuur, maar vraagt soms ook om het maken van weloverwogen keuzes. Wat is het volgende hoofdstuk in de ontwikkeling van Wijdemeren? Hoe kijken we als gemeenschap naar de toekomst? Uit gesprekken met de samenleving tijdens de dorpenavonden en ateliers en met de gemeenteraad komt het volgende toekomstbeeld naar voren.

Ontwikkeld vanuit eigen karakter
In 2040 heeft ieder dorp in Wijdemeren zich vanuit het eigen karakter verder ontwikkeld. We koesteren het aanzien en de cultuur van de dorpen - de bomen, het groen en de historische bebouwing - en ontwikkelen daarop. Dit heeft voornamelijk plaatsgevonden binnen de huidige contouren van de dorpen en linten. Maar we hebben ook ingezet op versterking en vernieuwing: met onder andere nieuwe woningen voor jong en oud, nieuwe woonconcepten waar bijvoorbeeld collectief wordt geleefd, in levensloopbestendige woningen of zelfs in kleine woningen of waterwoningen, het ruimte bieden aan een nieuwe (vrijetijds)economie en de transitie van de landbouw.

Sterk natuurnetwerk
In 2040 staat Wijdemeren uiteraard nog steeds bekend om de prachtige natuur in het Vechtplassengebied. Het natuurnetwerk is verder ontwikkeld, de biodiversiteit verbeterd en de plassen hebben een goede waterkwaliteit. In het Veenweidegebied wordt samen met de grondeigenaren en gebruikers gekeken naar innovatieve oplossingen in de landbouw en bij het tegengaan van bodemdaling. De natuur is in balans met ander landgebruik in onze gemeente, zoals landbouw, recreatie, woon- en werklocaties. De sterke natuur is een belangrijke pijler onder onze vitale gemeente.

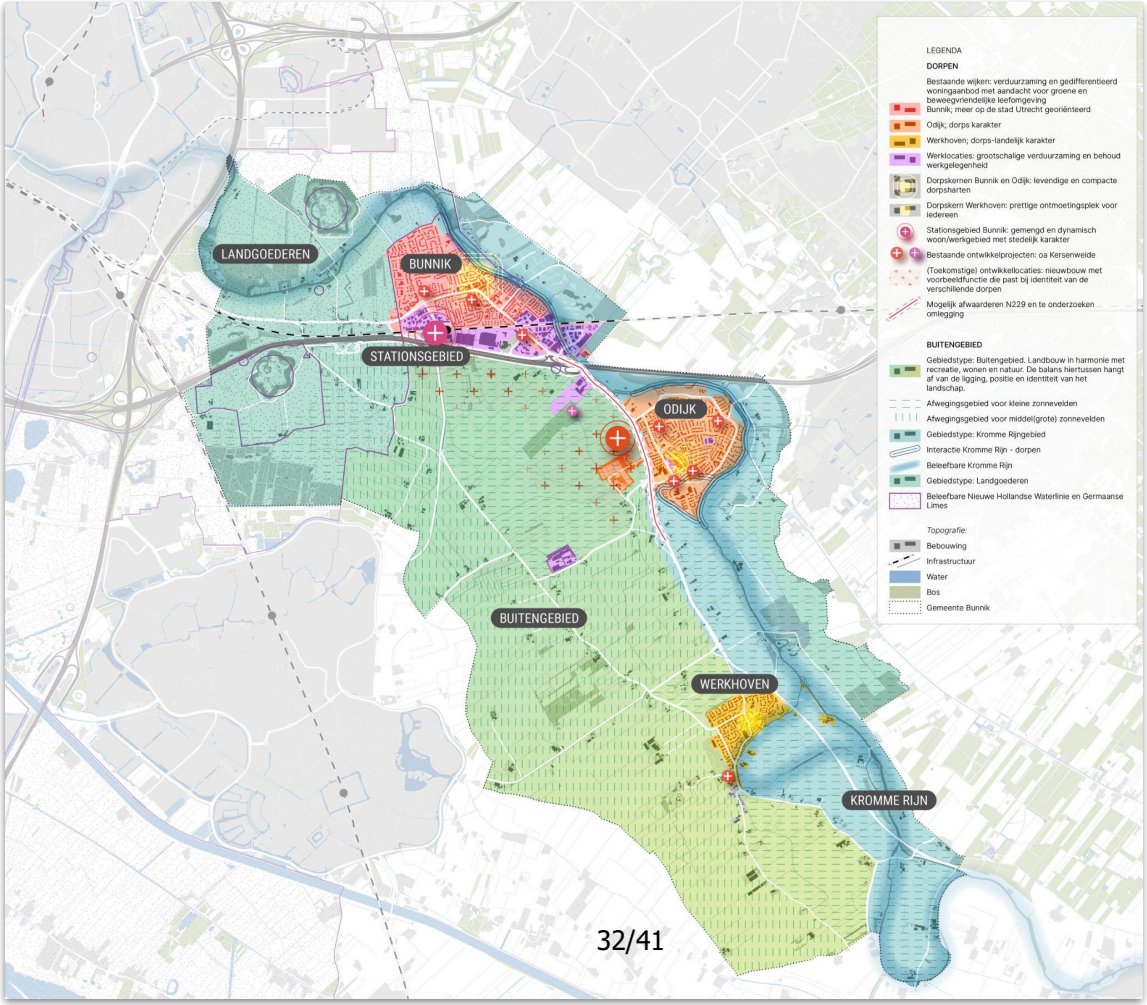
Duurzame leefomgeving
In 2040 heeft Wijdemeren zich ontwikkeld tot een duurzame gemeente (CO_2-neutraal) en hebben we leef- en landbouwgebieden ingericht voor klimaatadaptatie. Vastgoedeigenaren hebben maximaal ingezet op besparen en opwekking op eigen terrein: woningen en bedrijfspanden zijn geïsoleerd en voorzien van zonnepanelen, ook zijn veel woningen voorzien van duurzame warmte en is er een dekkend laadpalen netwerk in onze gemeente. Collectieve opwek gebeurt via grotere daken of installaties in daarvoor speciaal aangewezen gebieden. De dorpen zijn toegerust op extremere weersomstandigheden door groene daken en ruimte voor wateropvang in de wijk.

Energieke en inclusieve samenleving
In 2040 bruist het van het initiatief in de kernen en het buitengebied; het samen organiseren is dan nog steeds verankerd in de Wijdemeerse samenleving. De bruisende centra waar veel wordt georganiseerd en maatschappelijke voorzieningen voorhanden zijn, zijn dan ook plekken om samen te komen en elkaar te ontmoeten. Er wordt voor elkaar gezorgd, en er zijn zelfs gemeenschappen die zelf eten verbouwen.

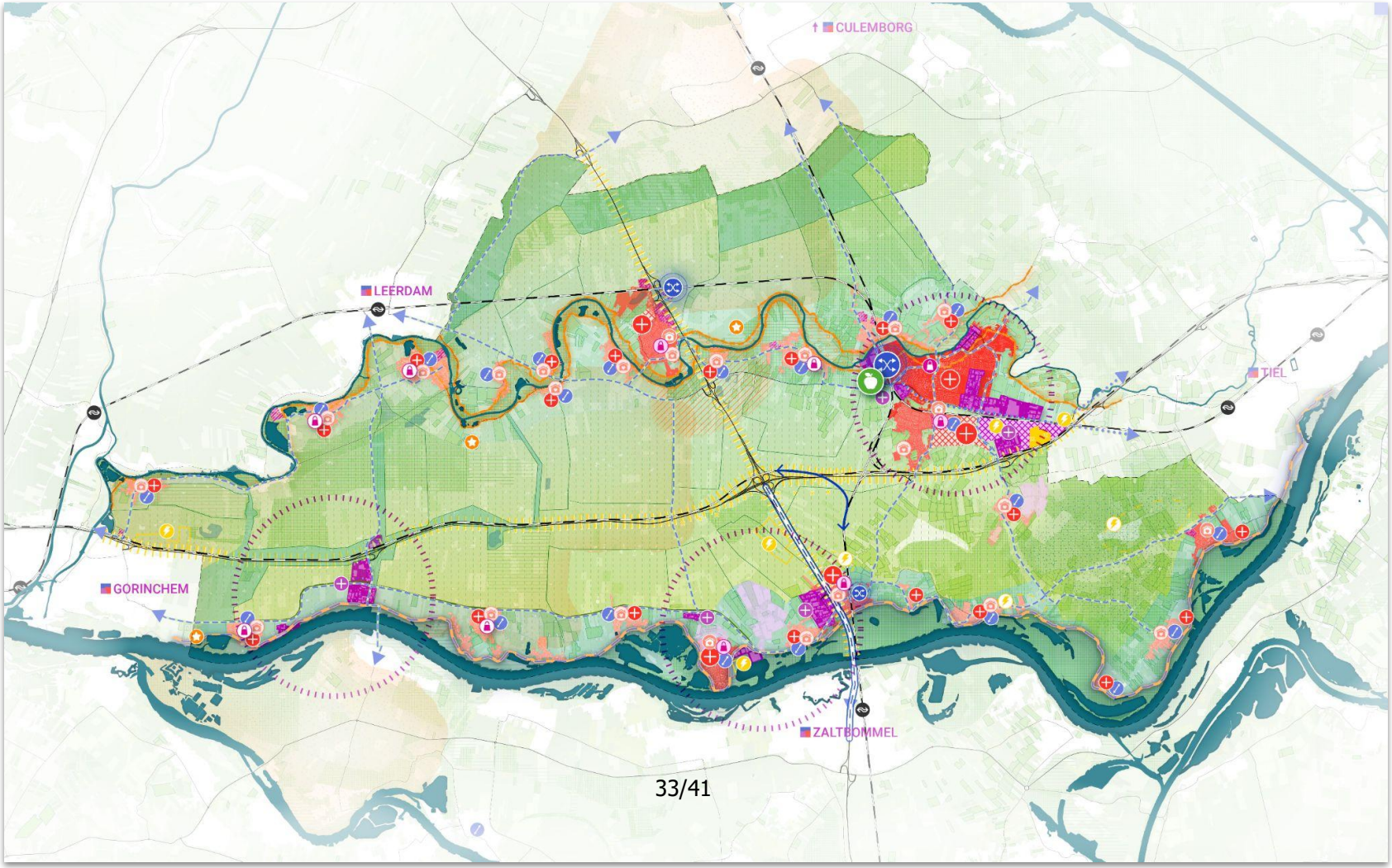
Uitstekend verbonden
De kernen van Wijdemeren zijn uitstekend verbonden met elkaar en met de regio. Niet alleen is er voldoende plaats voor gemotoriseerd vervoer, maar ook voor flexibel openbaar vervoer en snelle en veilige wandel- en fietsroutes. Binnen onze gemeente wordt vaker gewandeld en gefietst.

Gastvrij
In de toekomst is het nog steeds aantrekkelijk om in Wijdemeren te recreëren en te genieten van de omgeving en de cultuur zowel binnen als buiten de dorpen. De recreatieve sector heeft hier dan ook vol op ingezet. De havens en recreatie eilanden zijn gebaseerd op innovatieve en duurzame bedrijfsmodellen. Op de boulevards en recreatieplekkenis het prettige toeven op een zonnige dag. En voor wie meer wil leren over het verleden van onze gemeente, bieden 's-Graveland en de forten een uitkomst.

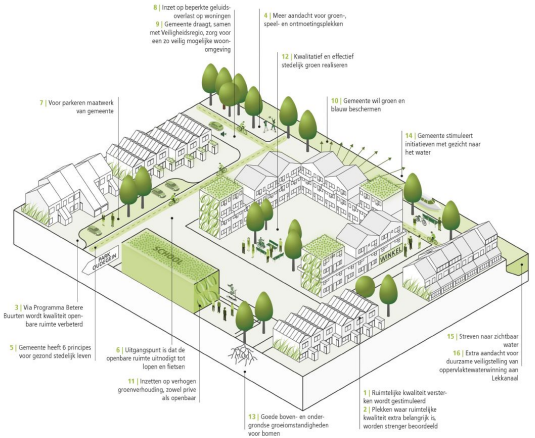
Figuur 11 | Impressie van Wijdemeren in 2040 als groenblauwe parel in de metropoolregio.

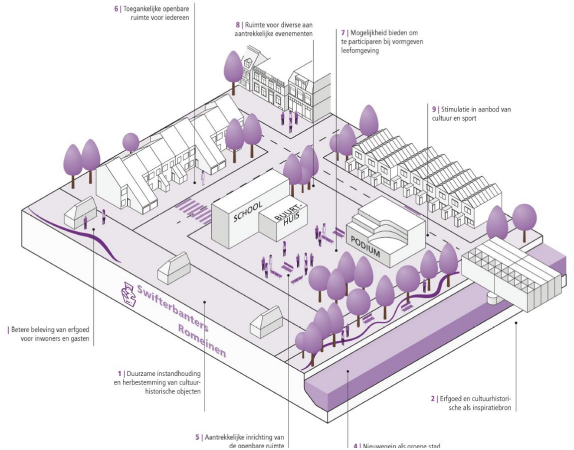

LANDGOEDEREN
BUNNIK
STATIONSGEBIED
ODIJK
BUITENGEBIED
WERKHOVEN
KROMME RIJN
LEGENDA
DORPEN
Bestaande wijken: verduurzaming en gedifferentieerd woningaanbod met aandacht voor groene en beweegvriendelijke leefomgeving
Bunnik; meer op de stad Utrecht georiënteerd
Odijk; dorps karakter
Werkhoven; dorps-landelijk karakter
Werklocaties: grootschalige verduurzaming en behoud werkgelegenheid
Dorpskernen Bunnik en Odijk: levendige en compacte dorpsharten
Dorpskern Werkhoven: prettige ontmoetingsplek voor iedereen
Stationsgebied Bunnik: gemengd en dynamisch woon/werkgebied met stedelijk karakter
Bestaande ontwikkelprojecten: oa Kersenweide
(Toekomstige) ontwikkellocaties: nieuwbouw met voorbeeldfunctie die past bij identiteit van de verschillende dorpen
Mogelijk afwaarderen N229 en te onderzoeken omlegging
BUITENGEBIED
Gebiedstype: Buitengebied. Landbouw in harmonie met recreatie, wonen en natuur. De balans hiertussen hangt af van de ligging, positie en identiteit van het landschap.
Afwegingsgebied voor kleine zonnevelden
Afwegingsgebied voor middel(grote) zonnevelden
Gebiedstype: Kromme Rijngebied
Interactie Kromme Rijn - dorpen
Beleefbare Kromme Rijn
Gebiedstype: Landgoederen
Beleefbare Nieuwe Hollandse Waterlinie en Germaanse Limes
Topografie:
Bebouwing
Infrastructuur
Water
Bos
Gemeente Bunnik

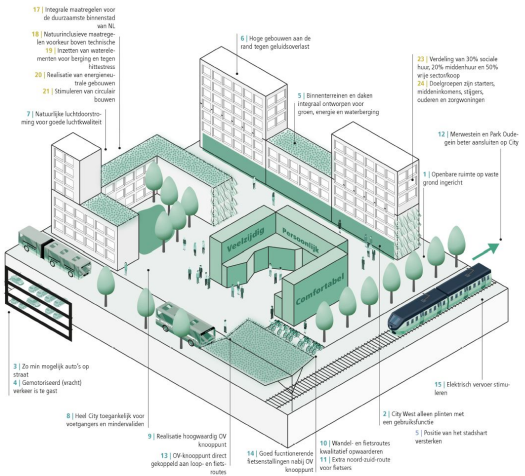
32/41

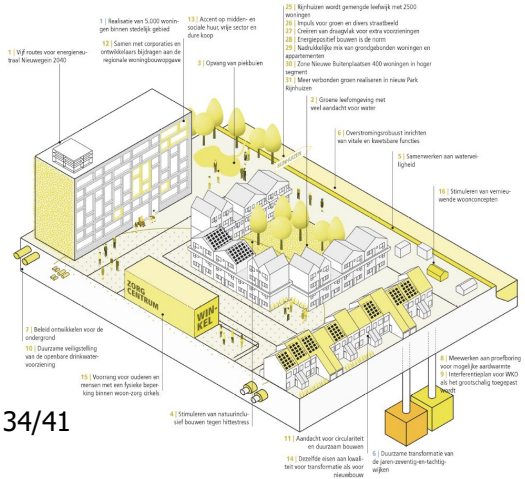

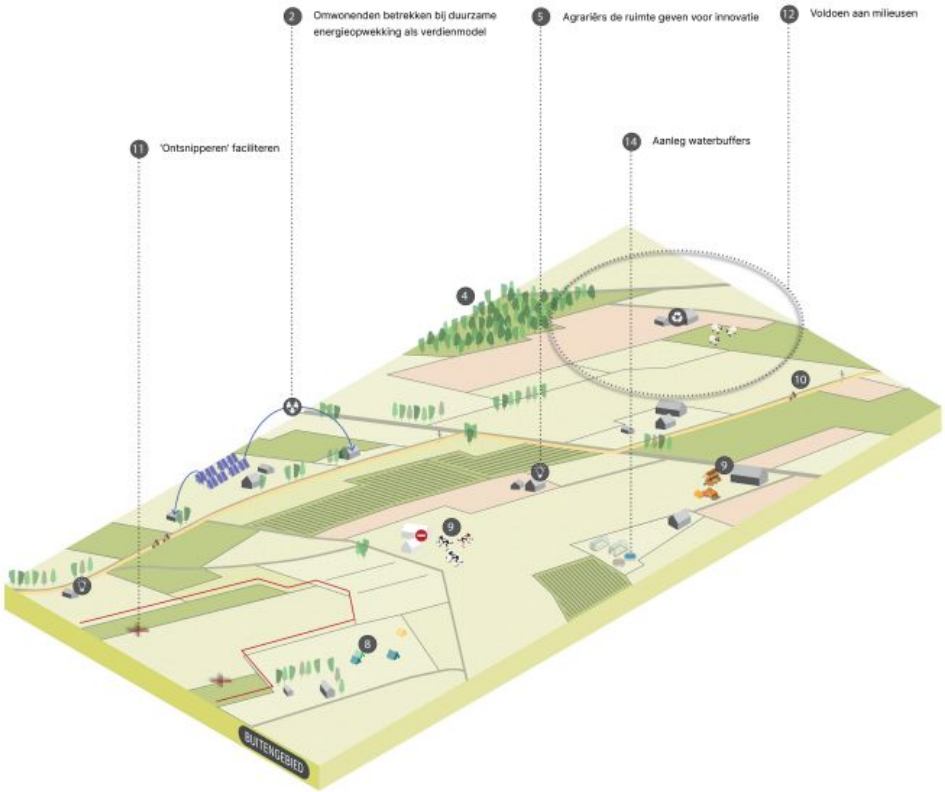
33/41

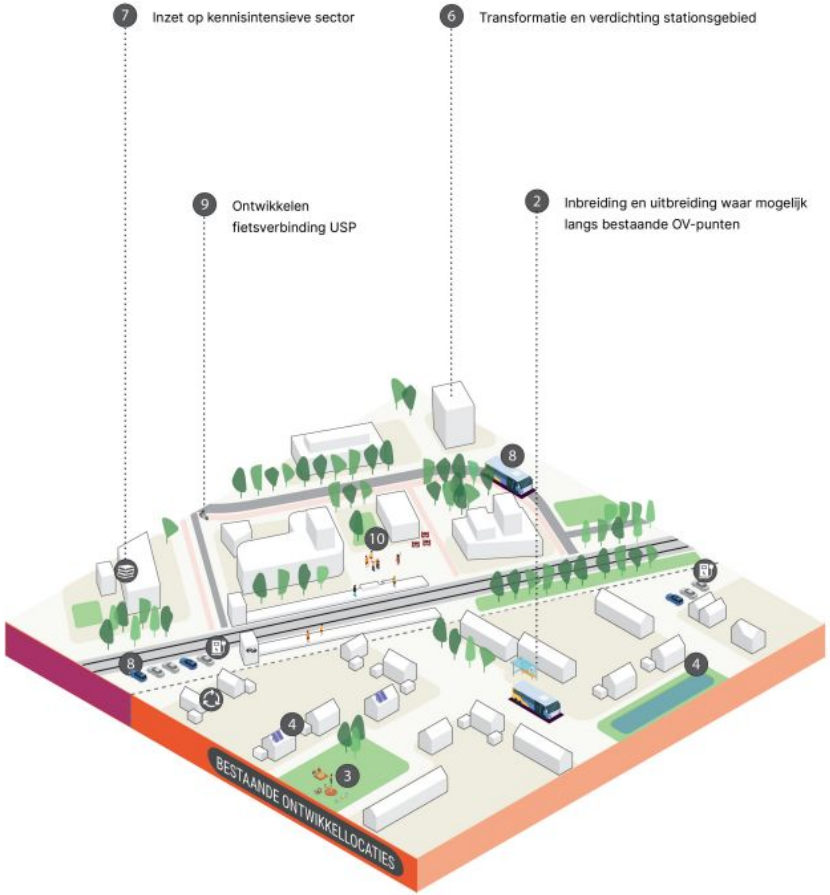

8 | Inzet op beperkte geluidsoverlast op woningen
9 | Gemeente draagt, samen met Veiligheidsregio, zorg voor een zo veilig mogelijke woonomgeving
4 | Meer aandacht voor groen-, speel- en ontmoetingsplekken
12 | Kwalitatief en effectief stedelijk groen realiseren
7 | Voor parkeren maatwerk van gemeente
10 | Gemeente wil groen en blauw beschermen
14 | Gemeente stimuleert initiatieven met gezicht naar het water
SCHOOL
3 | Via Programma Betere Buurten wordt kwaliteit openbare ruimte verbeterd
5 | Gemeente heeft 6 principes voor gezond stedelijk leven
6 | Uitgangspunt is dat de openbare ruimte uitnodigt tot lopen en fietsen
11 | Inzetten op verhogen groenverhouding, zowel privé als openbaar
13 | Goede bovен- en ondergrondse groeivoorwaarden voor bomen
1 | Ruimtelijke kwaliteit versterken wordt gestimuleerd
2 | Plekken waar ruimtelijke kwaliteit extra belangrijk is, worden strenger beoordeeld
15 | Streven naar zichtbaar water
16 | Extra aandacht voor duurzame veiligstelling van oppervlaktewaterwinning aan Lekkanaal

6 | Toegankelijke openbare ruimte voor iedereen
8 | Ruimte voor diverse aan aantrekkelijke evenementen
7 | Mogelijkheid bieden om te participeren bij vormgeven leefomgeving
9 | Stimulatie in aanbod van cultuur en sport
SCHOOL
PUBLIEK HUIS
PODIUM
Switterbanters Romeinen
1 | Duurzame instandhouding en herbestemming van cultuurhistorische objecten
2 | Erfgoed en cultuurhistorische als inspiratiebron
5 | Aantrekkelijke inrichting van de openbare ruimte

17 | Integrale maatregelen voor de duurzaamste binnenstad van NL
18 | Natuurinclusieve maatregelen worden bij nieuwe bouw technische
19 | Inzetten van waterelementen voor berging en tegen hittestress
20 | Realisatie van energieneutrale gebouwen
21 | Stimuleren van circular bouwen
7 | Natuurlijke luchtdoorstroming voor goede luchtkwaliteit
6 | Hoge gebouwen aan de rand tegen geluidsoverlast
5 | Binnenterreinen en daken integraal ontworpen voor groen, energie en waterberging
23 | Verdeling van 30% sociale huur,20% middenhuur en 50% vrije sectorkoop
24 | Doelgroepen zijn starters, middeninkomens, stiggers, ouderen en zorgwoningen
12 | Merwestein en Park Oudegein beter aansluiten op City
1 | Openbare ruimte op vaste grond ingericht
Fietsenstalling
Comfortabel
3 | Zo min mogelijk auto's op straat
4 | Gemotoriseerd (vracht) verkeer is te gast
15 | Elektrisch vervoer stimuleren
8 | Heel City toegankelijk voor voetgangers en mindervaliden
2 | City West alleen plinten met een gebruiksfunctie
9 | Realisatie hoogwaardig OV knooppunt
13 | OV-knooppunt direct gekoppeld aan loop- en fietsroutes
14 | Goed functionerende fietsenstallingen nabij OV knooppunt
10 | Wandel- en fietsroutes kwalitatief opwaarderen
11 | Extra noord-zuid-route voor fietsers
5 | Positie van het stadshart versterken

1 | Realisatie van 5.000 woningen binnen stedelijk gebied
12 | Samen met corporaties en ontwikkelaars bijdragen aan de regionale woningbouwopgave
13 | Accent op midden- en sociale huur, vrije sector en dure koop
3 | Opweg van piekbuien
25 | Rijnhuizen wordt gemengde leefwijk met 2500 woningen
26 | Impuls voor groen en divers straatbeeld
27 | Creëren van draagvlak voor extra voorzieningen
28 | Energiepositief bouwen is de norm
29 | Nadrukkelijke mix van grondgebonden woningen en appartementen
30 | Zone Nieuwe Buitenplaatsen 400 woningen in hoger segment
31 | Meer wonenden groen realiseren in nieuw Park Rijnhuizen
1 | Vijf routes voor energieneutraal Nieuwegein 2040
2 | Groene leefomgeving met veel aandacht voor water
6 | Overstromingsrobuust inrichten van vitale en kwetsbare functies
5 | Samenwerken aan waterveiligheid
10 | Stimuleren van vernieuwende woonconcepten
ZORG CENTRUM
WIN-KEL
7 | Beleid ontwikkelen voor de ondergrond
10 | Duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening
15 | Voorrang voor ouderen en mensen met een fysieke beperking binnen woon-zorg cirkels
4 | Stimuleren van natuurinclusief bouwen tegen hittestress
8 | Meewerken aan proefboring voor mogelijke aardwarmte
9 | Interferentiezijn voor WKO als het grootschalig toegepast wordt
11 | Aandacht voor circulariteit en duurzaam bouwen
14 | Dezelfde eisen aan kwaliteit voor transformatie als voor nieuwbouw
6 | Duurzame transformatie van de jaren-zeventig-en-tachtig-wijken

2 Omwonenden betrekken bij duurzame energieopwekking als verdienmodel
5 Agrariërs de ruimte geven voor innovatie
12 Voldoen aan milieueisen
11 'Ontsnipperen' faciliteren
14 Aanleg waterbuffers
BUITENGEBIED

7 Inzet op kennisintensieve sector
6 Transformatie en verdichting stationsgebied
9 Ontwikkelen fietsverbinding USP
2 Inbreiding en uitbreiding waar mogelijk langs bestaande OV-punten
BESTAANDE ONTWIKKELLOCATIES

Projectorganisatie en participatie

Projectorganisatie:

Kernteam
Processtappen, reflectie (tussen)producten, interne afstemming

Integrale interne werkateliers
Ambtelijk, vertegenwoordiging diverse domeinen, praktijkervaring integraal werken, aanscherping en reflectie (tussen)producten

Stuurgroep/college
Voortgang (deel)resultaten en proces, oog houden op bestuurlijke gevoeligheden, strategische keuzes en dilemma's bespreken

Gemeenteraad
Interactieve sessies m.b.t. koers en keuzes die gemeenteraad voor ogen heeft

Klankbordgroep
Interactieve sessies m.b.t. validatie van de koers en keuzes

Dag van Zutphen
Participatie met bewoners, ondernemers, ketenpartners, stakeholders, ambtenaren, bestuur en politiek

Lopik
Jaarsveld
Lopikerkapel
N210
Provincialeweg
MENSEN

